

1. Referentie

Referentie	Pauwels, G. & Scheerder, J. (2004). Tijd voor vrije tijd? Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Planning en Statistiek & Administratie Cultuur.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Vrije tijd is een goed dat we koesteren omdat het veelal schaars is. Niettemin zijn de Vlamingen doorgaans tevreden met de uren vrije tijd en ook over de wijze waarop ze deze zelf kunnen invullen. Nochtans doet ieder dat op zijn manier en zijn er duidelijk groepen die meer uren ter beschikking hebben dan andere. Sociologen kunnen hierover allerlei vragen stellen en op zoek gaan naar patronen die leiden tot antwoorden. In dit onderzoek komen vooral feiten aan bod: het vrijetijdsvolume en de deelname aan een aantal vrijetijdsactiviteiten.

De survey naar de culturele verschuivingen in waarden, houdingen en gedragingen die jaarlijks door de administratie Planning en Statistiek (APS) wordt georganiseerd, bevat een aantal relevante vragen over dit thema. Samen met achtergrondvariabelen zoals leeftijd, geslacht, opleiding, verzorgingspositie en levenssituatie geeft deze APS-survey een beeld over welke groepen het meest en welke het minste vrije tijd hebben en hoe groot hun deelname is aan culturele of sportactiviteiten, hoe omvangrijk hun mediaconsumptie is en hun sociale contacten zijn

Dit onderzoeksrapport is ingedeeld in twee grote delen.

In een eerste deel wordt het beschikbare vrijetijdskapitaal bestudeerd. Ook de tevredenheid met dit vrijetijdskapitaal wordt onderzocht en als meer inhoudelijke component werd ook de tevredenheid met de manier van vrijetijdsbesteding bekeken.

In een tweede deel werd de deelname aan diverse vrijetijdsactiviteiten onder de loep genomen. Vier grote thema's werden behandeld: sportdeelname, cultuurparticipatie, mediagebruik en sociale participatie.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd, welzijn en gezondheid
Trefwoord(en)	Vrijetijdsbesteding, sport, participatie, beweging

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Pauwels, G. & Scheerder, J.

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Hoe besteden Vlamingen hun vrije tijd? Hoe tevreden zijn ze over hun vrijetijdsbesteding?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks- methode	Kwantitatief onderzoek met behulp van APS- survey.
Onderzochte groep	De onderzoekspopulatie omvatte de Nederlandstalige bevolking van Belgische nationaliteit tussen 18 en 85 jaar in het Vlaams Gewest of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In totaal dienden 1.500 enquêtes gerealiseerd te worden binnen de vastgestelde onderzoekspopulatie.
Bereik	Vlaanderen

7. Resultaten

	Uit het eerste deel blijkt dat het beschikbare vrijetijdskapitaal sterk kan fluctueren voor de diverse bevolkingsgroepen. Zo blijken mannen meer vrije tijd te hebben dan vrouwen, dit zowel in de week als in het weekend. De mensen die zich in de "drukke" leeftijd bevinden, hebben het laagste aantal beschikbare uren vrije tijd. In functie van het opleidingsniveau stelden we vast dat lageropgeleiden een hoger volume vrije tijd hebben dan hogeropgeleiden. Dit verschil wordt, waarschijnlijk door de samenhang met leeftijd, overschat bij de bivariate analyse. Hoewel het verschil groot blijft, neemt het onder controle van andere achtergrondvariabelen toch wat af. Daarnaast werden ook nog de resultaten naar beroep, verzorgingspositie, levenssituatie en tijdsdruk in kaart gebracht. Arbeiders, alleenstaanden, niet-werkenden en mensen met een grote tevredenheid met het aspect tijdsdruk blijken het meeste vrije tijd te hebben. Zelfstandigen, mensen met kinderen, voltijds werkenden en mensen die ontevreden zijn met het aspect tijdsdruk hebben het minst vrije tijd. Algemeen valt ook op dat de verschillen meer uitgesproken zijn op een week- of werkdag dan tijdens het weekend. Naast het aantal uren vrije tijd wordt ook de tevredenheid met dit volume en daarnaast de tevredenheid met de inhoud onderzocht. Zoals verwacht hangt deze tevredenheid sterk samen met het effectieve aantal uren vrije tijd waarover men beschikt. Op een enkele uitzondering na zijn de respondenten met het hoogste aantal uren vrije tijd ook het meest tevreden. Hoewel voor de hand liggend, toont deze bevinding toch aan dat tevredenheid niet louter een subjectief gegeven is maar met de objectieve realiteit samenhangt. Sommige groepen met een zelfde volume vrije tijd zijn tevreden, daar waar andere groepen ontevreden zijn met hetzelfde volume vrije tijd. Zo zijn bijvoorbeeld zelfstandigen tevreden met een volume waar de andere beroepstypes ontevreden mee zijn. Voor de manier van vrijetijdsbesteding zijn er hier en daar wel wat verschillen, maar de conclusie is hier vooral dat er globaal een grote tevredenheid (9/10) is met de inhoud van de vrijetijdsbesteding.
--	---

	In het tweede luik wordt dieper ingegaan op een aantal concrete vrijetijdsactiviteiten. Naast de sportbeoefening, de cultuurparticipatie, het mediagebruik en de sociale participatie, werden nog een beperkt aantal andere recreatieve vrijetijdsactiviteiten besproken. Voor de vier grote thema's probeerden de auteurs steeds een participatiegraad op te stellen ingedeeld in drie categorieën: niet-, lichte en zware gebruikers. Een aantal grote lijnen vallen op. Een eerste interessante vaststelling is dat mensen met een groot vrijetijdskapitaal zwakke sport- en cultuurparticipanten blijken te zijn en, met uitzondering voor tv-kijken, ook zwak scoren voor mediagebruik. Deze groep is eveneens weinig betrokken bij het verenigingsleven en het onbetaald vrijwilligerswerk. Wat de informele sociale contacten betreft, scoren deze respondenten wel goed. Mensen die ontevreden zijn met het aspect tijdsdruk zijn daarentegen wel actief bij sport, cultuur en het verenigingsleven betrokken. Zij kijken veel minder tv maar scoren wel goed voor recreatief pc- en internetgebruik. Een andere opvallende vaststelling is dat een laag opleidingsniveau nog steeds sterk de kansen op deelname aan vooral activiteiten buitenshuis beperkt. Laagopgeleiden nemen minder deel aan sport, cultuur en het verenigingsleven. Ze gebruiken ook minder een pc of het internet voor recreatieve doeleinden. Daarentegen kijken deze respondenten het meest intensief naar tv en hebben ze ook het meeste contact met familie en burens. Vrienden ontmoeten ze dan weer minder vaak dan hogeropgeleiden. Algemeen beschouwd zijn mensen die druk bezig zijn met hun job, met huishoudelijke arbeid en andere taken, ook actief in hun vrije tijd. Ze kunnen meerdere zaken blijkbaar goed combineren en hebben vermoedelijk ook meer behoefte aan één of meerdere activiteiten waar ze zelf voor kiezen. Zij die, gewild of niet, meer vrije tijd hebben, kiezen veelal voor een rustiger leven. Tv-kijken en een babbel met de burens doen ze het meest. Over het algemeen lijken Vlamingen tevreden te zijn over de wijze waarop ze hun vrije tijd invullen

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/